Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2014. gada 22. maijā *

Apelācija — Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Plastikāta rūpniecisko maisu tirgus — Mātesuzņēmuma vainojamība meitasuzņēmuma izdarītajā pārkāpumā — Pienākums norādīt pamatojumu

Lieta C-36/12 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2012. gada 24. janvārī iesniedza

Armando Álvarez SA, Madride (Spānija), ko pārstāv M. *Troncoso Ferrer*, *E. Garayar Gutiérrez* un *C. Ruixo Claramunt*, *abogados*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *F. Castilla Contreras* un *F. Castillo de la Torre*, pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē.

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*], tiesneši E. Levits un M. Bergere [*M. Berger*] (referente),

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretāre L. Karrasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 15. janvāra tiesas sēdi,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – spāņu.

Spriedums

1 Ar savu apelācijas sūdzību *Armando Álvarez SA* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas spriedumu *Álvarez*/Komisija ((T-78/06, EU:T:2011:673; turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums"), ar kuru tā noraidīja apelācijas sūdzības iesniedzējas prasību daļēji atcelt Komisijas 2005. gada 30. novembra Lēmumu C(2005) 4634, galīgā redakcija, par [EKL 81.] panta piemērošanas procedūru (Lieta COMP/F/38.354 – Rūpnieciskie maisi) (turpmāk tekstā – "strīdīgais lēmums"), kā arī atcelt vai – pakārtoti – samazināt ar šo lēmumu tai uzlikto naudas sodu.

Tiesvedības priekšvēsture un strīdīgais lēmums

2 Apelācijas sūdzības iesniedzēja ir saskaņā ar Spānijas tiesībām dibināta akciju sabiedrība, kura izvērš dažādas rūpnieciskās aktivitātes metāla kannu ražošanas nozarē, rūpnieciskās galdniecības nozarē un koksnes tirdzniecības nozarē. Tai ir vairāki meitasuzņēmumi, tostarp *Plásticos Españoles SA* (*ASPLA*) (turpmāk tekstā – "*ASPLA*"), no kuras kapitāla apelācijas sūdzības iesniedzējai 2002. gadā piederēja 98,6 %.

3 2001. gada novembrī sabiedrība *British Polythene Industries plc* informēja Komisiju par to, ka rūpniecisko maisu nozarē pastāv aizliegta vienošanās (turpmāk tekstā – "aizliegtā vienošanās").

4 Komisija, 2002. gada jūnijā veikusi pārbaudes, 2004. gada 29. aprīlī uzsāka administratīvo procesu un pieņēma paziņojumu par iebildumiem attiecībā pret vairākām sabiedrībām, tostarp *ASPLA* un apelācijas sūdzības iesniedzēju.

5 2005. gada 30. novembrī Komisija pieņēma strīdīgo lēmumu, kura 1. panta 1. punkta j) apakšpunktā noteikts, ka *ASPLA* un apelācijas sūdzības iesniedzēja ir pārkāpušas EKL 81. pantu, no 1991. gada 8. marta līdz 2002. gada 26. jūnijam piedalīdamās virknē vienošanos un saskaņotu darbību plastikāta rūpniecisko maisu nozarē Beļģijā, Vācijā, Spānijā, Francijā, Luksemburgā un Nīderlandē, nosakot cenas un kopējus modeļus cenu aprēķināšanai, sadalot tirgus daļas un pārdošanas kvotas, sadalot klientus, darījumus un pasūtījumus, saskaņoti iesniedzot piedāvājumus konkursiem un apmainoties ar individualizētu informāciju.

6 Šī iemesla dēļ Komisija strīdīgā lēmuma 2. panta pirmās daļas h) punktā *ASPLA* un apelācijas sūdzības iesniedzējai uzlika naudas sodu EUR 42 miljonu apmērā, par kura samaksu šīs abas sabiedrības tika atzītas par solidāri un atsevišķi atbildīgām.

Pārsūdzētais spriedums

7 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 24. februārī, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību par strīdīgo lēmumu. Šajā prasības pieteikumā tā būtībā lūdza atcelt šo lēmumu, ciktāl tas uz to attiecas, vai – pakārtoti – samazināt naudas soda, ko tai bija uzlikusi Komisija, apmēru.

8 Prasības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzīja vienīgo pamatu par kļūdu faktu vērtējumā un par nevainīguma prezumpcijas, kā arī tiesību uz aizstāvību ievērošanas pārkāpumu.

9 Vispārējā tiesa prasību noraidīja pilnībā.

Lietas dalībnieku prasījumi un tiesvedība Tiesā

10 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt pārsūdzēto spriedumu, kā arī strīdīgo lēmumu un

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

11 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

— noraidīt apelācijas sūdzību un

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

12 Ar Tiesas sestās palātas priekšsēdētāja 2013. gada 15. maija lēmumu tiesvedība attiecībā uz šo apelācijas sūdzību tika apturēta līdz brīdim, kad noslēgsies tiesvedība lietās, kurās pasludināti spriedumi *Gascogne Sack Deutschland*/Komisija (C-40/12 P, EU:C:2013:768), *Kendrion*/Komisija (C-50/12 P, EU:C:2013:771) un *Groupe Gascogne*/Komisija (C-58/12 P, EU:C:2013:770). Tiesvedība tika atsākta pēc šo spriedumu pasludināšanas 2013. gada 26. novembrī.

Par apelācijas sūdzību

Par galvenokārt izvirzīto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

13 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka pārsūdzētajā spriedumā Vispārējā tiesa to atzinusi par vainojamu par konstatēto pārkāpumu, balstīdamās uz diviem pamatiem, kas neietilpa strīdīgajā lēmumā. Pirmkārt, šī sprieduma 38. un 39. punktā Vispārējā tiesa esot uzskatījusi, ka Komisijas iesniegtie pierādījumi pierādot apelācijas sūdzības iesniedzējas tiešu piedalīšanos aizliegtajā vienošanās, kas neizrietot no strīdīgā lēmuma preambulas apsvērumiem. Otrkārt, šī paša sprieduma 35. punktā Vispārējā tiesa atsaukusies uz prezumpciju, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzēja kā mātesuzņēmums, kuram pieder viss meitasuzņēmuma kapitāls, bija īstenojusi izšķirošu ietekmi uz šī pēdējā rīcību, lai gan Komisija strīdīgajā lēmumā uz šo prezumpciju nebija balstījusies.

14 Kļūdaini balstīdamās uz šiem diviem pamatiem, Vispārējā tiesa esot pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā un pārkāpusi apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības uz aizstāvību, jo tā nespēja aizstāties pret apgalvojumiem, kas nebija ietverti strīdīgajā lēmumā.

15 Komisija apgalvo, ka šis pamats ir nepamatots. Strīdīgajā lēmumā apelācijas sūdzības iesniedzējas atbildība ir skaidri balstīta uz prezumpciju, saskaņā ar kuru tā kā mātesuzņēmums īstenoja izšķirošu ietekmi uz tā meitasuzņēmuma rīcību. Atsauces šajā lēmumā uz norādēm par šādas apelācijas sūdzības iesniedzējas ietekmes faktisku īstenošanu ir vienīgi papildinoša rakstura.

Tiesas vērtējums

16 Šajā ziņā jānorāda, ka šajā lietā Komisija strīdīgā lēmuma 580. apsvērumā ir *expressis verbis* atsaukusies uz prezumpciju par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tam pilnībā piederošu meitasuzņēmumu, pirms tā šī paša lēmuma 584. apsvērumā norādīja, ka šī pieeja tiks sīki precizēta attiecībā uz katru attiecīgo uzņēmumu (skat. spriedumu *Kendrion*/Komisija, EU:C:2013:771, 28. punkts).

17 *ASPLA* un apelācijas sūdzības iesniedzējai veltītajos strīdīgā lēmuma preambulas apsvērumos Komisija, pirmkārt, šī lēmuma preambulas 669. apsvērumā atgādināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja piederēja 98,6 % no *ASPLA* kapitāla. Otrkārt, šī paša lēmuma preambulas 671. apsvērumā tā norādīja, ka šķita, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja bija ļoti cieši iesaistīta *ASPLA* operatīvajā vadībā. Šī apgalvojuma pamatojumam Komisija minētā lēmuma preambulas 672.–676. apsvērumā minēja faktus, kas tika apspriesti rakstveida procesā, par apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākās vadības dalību vismaz divdesmit divās uzņēmumu, kas bija aizliegtās vienošanās dalībnieki, sanāksmēs, kā arī par – vismaz šķietamu – *ASPLA* pārstāvju veiktu citu sanāksmju protokolu pārsūtīšanu apelācijas sūdzības iesniedzējs vadībai.

18 Šādos apstākļos Vispārējā tiesa nepieļāva kļūdu tiesību piemērošanā, pārsūdzētā sprieduma 35. punktā uzskatīdama, ka, pamatojoties uz judikatūru par apstākļiem, kādos tiek prezumēts, ka mātesuzņēmums īsteno izšķirošu ietekmi uz meitasuzņēmumu, Komisija pamatoti varēja prezumēt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja, ņemot vērā tās dalību *ASPLA* kapitālā 98,6 % apmērā, bija īstenojusi izšķirošu ietekmi uz šīs pēdējās rīcību.

19 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar noderīgi apgalvot, ka tā nevarēja īstenot savas tiesības uz aizstāvību attiecībā uz to, ka Komisija izmantoja minēto prezumpciju. No pieteikuma par lietas ierosināšanu Vispārējā tiesā, konkrēti – no tā 19. punkta, izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja atzina šīs prezumpcijas pastāvēšanu, pat ja tā apstrīdēja tās tiesiskumu attiecībā pret nevainīguma prezumpciju. Turklāt tās argumenti par to tika pārbaudīti pārsūdzētā sprieduma 22.–29. punktā un noraidīti tā 30. punktā.

20 Tāpat Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 36. un 37. punktā pamatoti pārbaudīja apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītos argumentus prezumpcijas par faktisku kontroli, kas izriet no kapitāla saiknēm starp apelācijas sūdzības iesniedzēju un tās meitasuzņēmumu, uz kuru bija balstījusies Komisija, atspēkošanai. Šīs pārbaudes ietvaros Vispārējā tiesa norādīja iemeslus, kuru dēļ, pēc tās domām, šie argumenti nevarēja tikt akceptēti.

21 Pārsūdzētā sprieduma 38. un 39. punktā ir turpināta tā pati Vispārējās tiesas doma, un to apjoms tādējādi jānovērtē, ņemot vērā šīs argumentācijas attīstību.

22 Pārsūdzētā sprieduma 38. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākā vadība piedalījās vairākās uzņēmumu, kas bija aizliegtās vienošanās dalībnieki, sanāksmēs, kā arī tas, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ar *ASPLA* pārstāvju sastādītu protokolu palīdzību tika informēta par citām sanāksmēm, ir pietiekami, lai pierādītu, ka tā tieši iesaistījās aizliegtās vienošanās ietvaros notiekošajās diskusijās. Šī paša sprieduma 39. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka tam, ka saskaņā ar apelācijas sūdzības iesniedzējas teikto tās pārstāvji nebija pilnvaroti piedalīties aizliegtās vienošanās darbībā, nav nozīmes.

23 Pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvotajam šis vērtējums nevar tikt interpretēts kā tāds, ar kuru tai tiktu piedēvēta atbildība par jaunu apstākli par tiešu piedalīšanos aizliegtajā vienošanās. Šajā savas argumentācijas stadijā Vispārējā tiesa vienīgi novērtēja apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzīto argumentu atbilstību un ticamību, lai atspēkotu minēto prezumpciju, kā arī papildu norādes, uz kurām bija balstījusies Komisija, lai uzskatītu, ka šī sabiedrība bija īstenojusi izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu. Novērtējot tai iesniegtos pierādījumus, Vispārējā tiesa leģitīmi varēja uzsvērt pierādījumu spēku, kas, pēc tas domām, bija atzīstams Komisijas norādei par abu sabiedrību vadības struktūru pārklāšanos, šim novērtējumam nemainot apelācijas sūdzības iesniedzējai atzītās atbildības pamatu.

24 Šādos apstākļos apelācijas sūdzības iesniedzēja nevar apgalvot, ka tā nav varējusi īstenot savas tiesības uz aizstāvību attiecībā uz jaunu tās atbildības pamatu.

25 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka galvenais pamats, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzījusi savas apelācijas sūdzības pamatojumam, ir jānoraida.

Par pakārtoti izvirzīto pamatu

Pušu argumenti

26 Apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējās tiesas pieļautā kļūda tiesību piemērošanā, tai lemjot, balstoties uz pamatiem, kurus lietas dalībnieki nebija izvirzījuši, izraisījusi to, ka netika izvērtēti apgalvojumi, ko tā bija izvirzījusi savā pieteikumā par lietas ierosināšanu, un tādējādi pārsūdzētā sprieduma argumentācija esot pretrunīga un tai trūkstot pamatojuma.

27 Pēc apelācijas sūdzības iesniedzējas domām, lai gan Komisija attiecībā uz to nebija atsaukusies uz nevienu prezumpciju, saskaņā ar kuru mātesuzņēmums ir atbildīgs par sava meitasuzņēmuma rīcību, vienīgais pierādījums, kurš tika izmantots, lai pierādītu tās ietekmi uz tās meitasuzņēmumu, bija – papildus dalībai tā kapitālā – vadības locekļu, kas ietilpa šo abu sabiedrību valdēs, daļēja pārklāšanās. Vispārējā tiesā apelācijas sūdzības iesniedzēja esot apgalvojusi, ka šis apstāklis esot nepietiekams, un pamatojusies uz citiem faktiem, lai atspēkotu atbildību, kas uz to attiecināta saistībā ar aizliegto vienošanos. Taču Vispārējā tiesa neesot izvērtējusi nevienu no šiem argumentiem.

28 Komisija uzskata, ka šis pakārtoti izvirzītais pamats ir nepamatots.

Tiesas vērtējums

29 Ievadam jāatzīst, ka apelācijas sūdzības iesniedzējas pakārtoti izvirzītais pamats balstās uz premisu, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā nav balstījusies uz prezumpciju par mātesuzņēmuma īstenotu izšķirošu ietekmi uz tā meitasuzņēmumu, kura kapitāls tam pieder pilnībā vai gandrīz pilnībā. Kā izriet no šī sprieduma 16.–19. punkta, šī premisa ir kļūdaina.

30 Turklāt no šī sprieduma 20.–22. punkta izriet, ka pretēji apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvotajam pārsūdzētā sprieduma pamatojums attiecībā uz to argumentu pārbaudi, ko tā bija izvirzījusi, lai atspēkotu prezumpciju, saskaņā ar kuru tā īstenoja izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu, nav pretrunīgs.

31 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja sava pakārtotā pamata ietvaros apgalvo, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, neatbildēdama uz katru no argumentiem, ko tā bija izvirzījusi, lai atspēkotu prezumpciju par izšķirošas ietekmes faktisku īstenošanu, jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Vispārējās tiesas pienākums spriedumos norādīt pamatojumu, kas izriet no Tiesas statūtu 36. panta un 53. panta pirmās daļas, tai neliek visaptveroši izklāstīt vienu pēc otra lietas dalībnieku izteiktos argumentus (spriedums *Groupe Gascogne*/Komisija, EU:C:2013:770, 37. punkts).

32 Vispārējā tiesa pārbaudīja apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentus apstrīdētā sprieduma 36. un 37. punktā. Lai gan dažu šo argumentu, tādu kā argumenta par abu sabiedrību rūpniecisko darbību raksturu, to ekonomisko vērtību, ārējo kadru izmantošanu un Spānijas sabiedrību tiesībām, noraidīšana ir pamatota vienīgi īsi, tas tomēr nemaina to, ka šis pamatojums ir pietiekams, lai ļautu apelācijas sūdzības iesniedzējai saprast iemeslus, uz kuriem Vispārējā tiesa balstījusies. No minētajiem punktiem izriet, ka Vispārējā tiesa ir nospriedusi, ka šie apstākļi nebija tādi, kas ļautu apšaubīt tādu apstākļu – uz kuriem Komisija bija atsaukusies, lai apstiprinātu prezumpciju, saskaņā ar kuru, ņemot vērā to, ka gandrīz viss *ASPLA* kapitāls piederēja apelācijas sūdzības iesniedzējai, varēja tikt prezumēts,

ka tā īstenoja izšķirošu ietekmi uz tās meitasuzņēmumu, – kā apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākās vadības loma attiecībā uz abu sabiedrību darbību un to valžu lielā mērā identiskā sastāva praktiskā ietekme pierādījumu spēku.

33 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas izdarīto vērtējumu attiecībā uz tās rīcībā esošo lietas materiālu pierādījumu spēku, jāatgādina, ka, izņemot gadījumus, kad tiek pārkāpti pierādīšanas pienākuma un pierādījumu vākšanas noteikumi, kā arī ja ir notikusi pierādījumu sagrozīšana, šis vērtējums nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts Tiesas pārbaudei apelācijas tiesvedības ietvaros (spriedums *FLSmidth*/Komisija, C-238/12 P, EU:C:2014:284, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).

34 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, apelācijas sūdzības iesniedzējas pakārtoti izvirzītais pamats ir jānoraida.

35 Tā kā neviens no diviem pamatiem, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja ir izvirzījusi savas apelācijas sūdzības pamatojumam, nevar tikt pieņemts, tā ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

36 Atbilstoši Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

37 Atbilstoši šī paša reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz šī paša reglamenta 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai pēdējai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež segt savus, kā arī atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo apelācijas tiesvedību.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nosprie ž:

1) apelācijas sūdzību noraidīt;

2) *Armando Álvarez SA* atlīdzina tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo apelācijas tiesvedību.

[Paraksti]